

**SAĞLIK KOLEJİ ÖĞRENCİLERİNDE KOPRO - PARAZİTOLOJİK
BİR ARAŞTIRMA**

A COPRO - PARASITOLOGICAL INVESTIGATION IN A
HEALT COLLEGE

Hüseyin KILIÇ*

Ö Z E T :

Değişik bölgelerden gelen ve sosyo - ekonomik durumu farklı olan, yaşları 14 - 18 arasında değişen 122 yatılı kız öğrenci barsak parazitleri yönünden incelendi. Öğrencilerin 59 (% 48.3) unda bir veya birden fazla parazite rastlandı. (Öğrencilerin 41 (% 33.6) inde bir, 16 (% 13.1) sında iki 2 (% 1.6) sinde ikiden fazla parazit türü görüldü.

Öğrencilerin 24 (% 19.6) ünde protozoon, 24 (% 19.6) ünde helmint ve 11 (% 9) inde protozoon - helmint görüldü. Protozoonların % 16.4 ünü Giardia lamblia, % 15.1 ini Entamoeba histolytica, % 10.1 ini Entamoeba coli, % 6.3 ünü Iodamoeba bütschlii, % 1.2 sini Endolimax nana; Helmintlerden % 30.3 ünü Ascaris lumbricoides, % 11.3 ünü Trichuris trichiura, % 5 ini Hymenolepis nana, % 2.5 ini Enterobius vermicularis, % 1.2 sini Taenia saginata oluşturmaktadır.

S U M M A R Y :

122 stool samples obtained from Health college students which represent different region and socio - economic satus were examined for intestinal parasites.

24 (19.6 %) of the students were infected with protozoon and 24 (19.6 %) helminths. Their infections rates are; Giardia lamblia 16.4 %, Entamoeba histolytica 15.1 %, Entamoeba coli 10.1 %, Iodamoeba büschlii 6.3 % Endolimax nana 1.2 %, Ascaris lumbricoides 30.3 %, Trichuris trichiura 11.3 %, Hymenolepis nana 5 %, Enterobius vermicularis 2.5 %, Taenia saginata 1.2 %.

(*) Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi.

coides 30.3 %, *Trichuris trichiura* 11.3 % *Hymenolepis nana* 5 %, *Enterobius vermicularis* 2.5 % *Taenia saginata* 1.2 %.

G İ R İ Ő :

Çevre şartları uygun olmayan ülke ve bölgelerde paraziter hastalıklar birinci sırayı almakta, yavaş, devamlı ve tahminlerin üstünde zayıflığa neden olmaktadır. Çocuklarda ve bu arada iyi beslenemeyenler arasında bedensel ve zihinsel gelişme bozuklukları görülmektedir. Memleketimizde de paraziter hastalıklar her türlü tahminin üzerinde seyir etmekte ve maddî ve manevî kayıplara neden olmaktadır (4, 5).

Bu çalışmada Üniversite bünyemizde eğitim görmekte olan hemşire aday öğrencilerinde yapılan araştırmanın sonuçlarını sunuyoruz.

MATERYAL VE METOD :

Gaita örnekleri laboratuvarımızda taze olarak plastik kaplarda alındı. İncelemede şu sıra takip edilmiştir :

1. Makroskopik tetkik : Gaitanın muhtevası, rengi, kokusu, kıvamı, kan müküs ve parazitin kendisinin bulunup bulunmadığı incelendi.

2. Mikroskopik tetkik : a) Direkt preparat serum fizyolojik ile lam lamel arasında incelendi.

b) Konsantrasyon yöntemlerinden Flotasyon metodu uygulandı.

B U L G U L A R :

Tetkiki yapılan 122 gaita örneğinin 59 (% 48.3) unda toplam 79 tür parazitin bir veya birden fazla evrelerine rastlanmıştır. 59 olumlu bulgunun 18 (% 14.7) inde birden fazla parazite rastlandı. Parazit grubu ve sayıları yönünden bulgular tablo 1 de, türlere göre bulgular tablo 2 de gösterilmiştir.

TABLO 1 : PARAZİT GRUBLARINA GÖRE BULGULAR

İncelenen Gaita Sayısı	122	%
Parazitli Öğrenci Sayısı	59	48.3
Tek Parazit Görülen	41	33.6
İki Parazit Görülen	16	13.1
İkiden Fazla Parazit Görülen	2	1.6
Sadece Protozoon Görülen	24	19.6
Sadece Helmint Görülen	24	19.6
Protozoon + Helmint Görülen	11	9.0

TABLO 2 : PARAZİT TÜRLERİNE GÖRE BULGULAR

Parazit Türü	Parazit Sayısı	% Prevalens
Giardia lamblia	13	16.4
Entamoeba histolytica	12	15.1
Entamoeba coli	8	10.1
Iodamoeba bütschlii	5	6.3
Endolimax nana	1	1.2
Ascaris lumbricoides	24	30.3
Trichuris trichiura	9	11.3
Enterobius vermicularis	2	2.5
Hymenolepis nana	4	5.0
Taenia saginata	1	1.2
Toplam	79	64.7

TARTIŞMA VE SONUÇ :

Bulgularımız yarının hemşire adayı öğrencilerinde yüksek parazitoz insidansı göstermektedir, bu bulgular diğer yerlerde yapılan araştırmalara uygunluk göstermektedir. Saygı G. ve ark. (6, 7) Tıp Fakültesi öğrencilerinde % 46.6 - Sağlık meslek lisesi öğrenci-

lerinde % 60.2 oranında parazitoz bulmuştur. Bu çalışmada ise Sağlık Koleji öğrencilerinde % 48.3 oranında parazitoz tespit edilmiştir.

Konakçı vücudunda yaşayan parazitler yalnız kendileri, hastalık yapmakla kalmazlar birçok hastalık içinde zemin hazırlarlar, barsak parazitleri içinde yaşadıkları barındırıcıdan sürekli olarak emilmeye hazır besin maddesi alırlar özellikle proteinleri ve bazı vitaminleri seçtikleri bir gerçektir.

Öte yandan barsak parazitleri bir başka yönden barındırıcıya zararlı olurlar sindirime ve temel besin maddelerinin emilimine engel olduklarından beslenme bozuklukları yaparlar, mevcut beslenme bozukluğunu yetersizliğini ağırlaştırırlar. Barsak parazitlerinin insan vücudundan aldıkları besin maddelerinin miktarı ve değerleri çok yüksek rakamlara ulaşmaktadır. Memleketimizde yaşayan insanlarımızın yarısını Askarisli kabul ettiğimizde bunların yılda sarf ettiği glikojen miktarının 85 - 90 bin ton buğdaya veya 70 - 75 bin ton pirince tekabül ettiğini görürüz (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8).

Yeterli ve dengeli beslenme konusunda önemli problemleri olan memleketimizde yukarıda belirtilen kayıpların halk sağlığı açısından ne derece önem arzettiği ortadadır.

KAYNAKLAR

- (1) Genç S. ve Ark. : Giardiazisli hastalarda bakteriyolojik inceleme ve bunun klinik önemi; Mikrobiyol. Bült. 14 : 1 (1), 1980.
- (2) Fazlı A.Ş. : Afganistanda barsak helmintlerinin dağılımı ile ilgili koprolojik bir araştırma; Mikrobiyol. Bült., 14 : 1-2 (16), 1970.
- (3) Fazlı A.Ş., Özbal Y., Kılıç H. : 6500 gaita numunesinin barsak protozoonları yönünden incelenmesi. Türkiye Parazitoloji dergisi, 7 : 1-2, 1984.
- (4) Fazlı A.Ş., Özbal Y., Kılıç : 6500 gaita numunesinde barsak helmintleri yönünden incelenmesi. Türkiye Parazit Derg., 7 : 1-2, 1984.
- (5) Işık A., Bilgin Y. : İnsanda asalak olan parazitlerin insan beslenmesine etkilerinin toplumsal açıdan incelenmesi; II. ulusal parazit kong. 3-5 Haziran 1981, Ankara.
- (6) Saygı G., Kıranyaz G., Erdal S. : Sivas Sağlık Meslek Lisesi öğrencilerinde kopro - parazitolojik bir tarama. Türk Mikrobiyoloji cem. derg., 11 : 3-4 (71), 1981.
- (7) Saygı G. ve Ark. : Tıp Fakültesi öğrencileri arasında kopro - parazitolojik bir tarama. Atatürk Ü. Tıp Bült., 2 : 225, 1976.
- (8) Unat E.K. : Tıp Parazitolojisi; İ.Ü.C. Paşa Tıp Fak. Yay. No. : 2597/62 İstanbul.